

НАРЕДБА № 2 за професионалната правоспособност и квалификацията на спортно-педагогическите кадри

(Загл. изм. - ДВ, бр. 38 от 2014 г.)

Издадена от министъра на физическото възпитание и спорта, обн., ДВ, бр. 92 от 22.11.2011 г., изм. и доп., бр. 38 от 7.05.2014 г.

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определят:

1. изискванията за професионалната правоспособност и квалификацията на спортно-педагогическите кадри, които осъществяват учебно-тренировъчна и спортно-състезателна дейност и предоставят спортни услуги в системата на физическото възпитание и спорта в Република България;

2. длъжностите на спортно-педагогическите кадри, минималните изисквания за тяхното заемане и основните функции на длъжностите;

3. правата и задълженията на спортно-педагогическите кадри;

4. редът за водене на регистъра на спортно-педагогическите кадри в системата на физическото възпитание и спорта.

Чл. 2. Наредбата не се прилага за преподаватели по спорт във висшите училища и учителите по физическо възпитание и спорт в системата на народната просвета.

Раздел II

Длъжности на спортно-педагогическите кадри, минималните изисквания за тяхното заемане и основни функции на длъжностите

Чл. 3. (Изм. – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) Спортно-педагогическите кадри в системата на физическото възпитание и спорта са лицата, заемащи следните длъжности:

1. инструктор;

2. помощник-треньор;

3. треньор;

4. старши треньор;

5. главен треньор.

Чл. 4. (1) Минималното изискване за заемане на длъжността "инструктор" е да има образователно-квалификационната степен, която да отговаря на следните условия:

1. завършено средно образование;

2. придобита професионална квалификация по вид спорт съгласно изискванията на Закона за професионалното образование и обучение.

(2) Инструкторът извършва учебно-тренировъчна и спортно-състезателна дейност в системата на физическото възпитание и спорта, като:

1. организира и провежда обучение и спортни занимания в областта на спорта за всички и спорта в свободното време;

2. провежда тренировъчни занимания с групи за начално обучение в спортните клубове.

Чл. 5. (1) Минималните изисквания за заемане на длъжността "помощник-треньор" са:

1. образователно-квалификационната степен да отговаря на едно от следните условия:

а) семестриално завършено висше училище за спортни специалисти;

б) завършено средно образование в спортно училище с придобита трета степен на професионална квалификация или завършена специалност "треньор по спорт" в професионален колеж с придобита четвърта степен на професионална квалификация;

в) завършено средно образование и придобита професионална квалификация по вид спорт съгласно изискванията на Закона за професионалното образование и обучение;

2. професионален опит:

а) при семестриално завършено висше училище за спортни специалисти не е необходим професионален опит;

б) при завършено средно образование в спортно училище или професионален колеж с придобита трета или четвърта степен на професионална квалификация не е необходим професионален опит;

в) (изм. – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) при завършено средно образование и придобита

професионална квалификация по вид спорт се изисква 1 година професионален опит като инструктор по вида спорт.

(2) Помощник-треньорът извършва учебно-тренировъчна и спортно-състезателна дейност в системата на физическото възпитание и спорта, като:

1. извършва селекция и начално обучение на деца в съответния спорт;
2. изготвя планове и провежда тренировъчни занимания с групи за начално обучение в спортните клубове.

Чл. 6. (1) Минималното изискване за заемане на длъжността "треньор" е да има образователно-квалификационната степен, която да отговаря на едно от следните условия:

1. завършено висше образование със степен "бакалавър" - "треньор по спорт";
2. завършено висше образование със степен "бакалавър" - "учител по физическо възпитание и спорт" и придобита професионална квалификация по вид спорт съгласно изискванията на Закона за професионалното образование и обучение.

(2) Треньорът извършва учебно-тренировъчна и спортно-състезателна дейност в системата на физическото възпитание и спорта, като:

1. изготвя планове и провежда тренировъчни занимания с групи за начално обучение в спортните клубове;
2. изготвя планове и провежда тренировъчни занимания със спортисти в юношеска възраст;
3. осигурява участието в състезания на спортистите от спортните клубове;
4. (нова – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) провежда тренировъчни занимания със спортисти от националните отбори.

Чл. 7. (1) Минималните изисквания за заемане на длъжността "старши треньор" са:

1. образователно-квалификационната степен да отговаря на едно от следните условия:

- а) завършено висше образование със степен "бакалавър" - "треньор по спорт";
- б) завършено висше образование със степен "бакалавър" - "учител по физическо възпитание и спорт" и придобита професионална квалификация по вид спорт съгласно изискванията на Закона за професионалното образование и обучение;

2. професионален опит, отговарящ на едно от следните условия:

а) (изм. – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) 1 година стаж като помощник-треньор и/или треньор по съответния вид спорт;

б) (изм. – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) 2 години професионален стаж в сферата на физическото възпитание и спорта.

(2) Старши треньорът извършва учебно-тренировъчна и спортно-състезателна дейност в системата на физическото възпитание и спорта, като:

1. наблюдава и анализира нивото на физическите качества и техническите умения на спортистите, изготвя дългосрочни програми и годишни планове за тяхното развитие;

2. провежда тренировъчни занимания със спортистите в спортните клубове;

3. формира отборите и прави анализ на резултатите при участие в състезания на спортистите от спортните клубове;

4. изготвя годишни планове и провежда тренировъчни занимания със спортисти от националните отбори.

Чл. 8. (1) Минималните изисквания за заемане на длъжността "главен треньор" са:

1. образователно-квалификационната степен да отговаря на едно от следните условия:

а) завършено висше образование със степен "магистър" - "треньор по спорт";

б) завършено висше образование със степен "магистър" - "учител по физическо възпитание и спорт" и придобита професионална квалификация по вид спорт съгласно изискванията на Закона за професионалното образование и обучение;

2. професионален опит, отговарящ на едно от следните условия:

а) (изм. – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) 3 години стаж като треньор и/или старши треньор по съответния вид спорт;

б) 10 години професионален стаж в сферата на физическото възпитание и спорта.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) Длъжността "главен треньор" е избираема от управителните органи на съответните спортни федерации, които могат да определят и допълнителни изисквания за заемането на тази длъжност.

(3) Главният треньор извършва учебно-тренировъчна и спортно-състезателна дейност в системата на физическото възпитание и спорта, като:

1. (изм. – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) създава система за наблюдение, програмиране, анализ, оценка и контрол на дейностите, свързани с учебно-тренировъчния и състезателен

процес на спортистите в националните отбори или в спортните клубове;

2. (изм. – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) изготвя дългосрочни програми и годишни планове за подготовка на спортистите в националните отбори или в спортните клубове, наблюдава и анализира тяхното изпълнение;

3. изготвя система за анализ и оценка на постигнатите от спортистите резултати и класирания при участия в състезания.

Раздел III

Права и задължения на спортно-педагогическите кадри

Чл. 9. Спортно-педагогическите кадри имат следните права:

1. да заемат посочените в чл. 3 длъжности в зависимост от тяхната образователно-квалификационна степен и професионален опит;

2. да предлагат за утвърждаване от управителните органи на спортните федерации и спортните клубове годишни планове и отчети за подготовка на спортистите и състави на отборите за участие в състезания;

3. да им бъдат осигурявани условия за професионално развитие, повишаване на образованието и квалификацията;

4. да бъдат удостоявани с почетни звания и награждавани с медали и отличия за постигнати високи резултати в областта на физическото възпитание и спорта съгласно действащите нормативни актове.

Чл. 10. Спортно-педагогическите кадри имат следните задължения:

1. задълженията за длъжността "инструктор" са:

а) да наблюдават и оценяват способностите и физическото състояние на гражданите и да препоръчват подходящи за тях спортни дейности;

б) да организират и провеждат спортни занимания и прояви за активен отдих;

в) да изпълняват програми за начално обучение по вид спорт;

г) да осигуряват безопасността на спортистите при практикуване на съответния спорт, на занимаващите се с дейности в областта на спорта за всички и спорта в свободното време, както и при провеждане на спортни занимания и прояви;

д) да ползват спортни обекти и съоръжения с осигурени безопасни условия за здравето на спортистите при провеждане на спортни занимания и прояви в областта на спорта за всички и спорта в свободното време;

е) да осъществяват превантивен контрол върху употребата на медикаменти и други средства за възстановяване, увреждащи здравето на спортуващите;

ж) да поддържат и повишават своята професионална квалификация чрез самоподготовка и участие в курсове, семинари и други форми на обучение, да изучават и внедряват в практиката научните достижения в областта на спорта;

2. задълженията за длъжностите "помощник-треньор", "треньор", "старши треньор" и "главен треньор" са:

а) да участват в ръководството и провеждането на учебно-тренировъчната и спортно-състезателната дейност с необходимата професионална компетентност, организираност, инициативност и дисциплина;

б) да осигуряват своевременното преминаване на състезателите през периодични и предсъстезателни медицински прегледи, да следят и носят отговорност за спазване на Наредбата за допингов контрол при тренировъчна и състезателна дейност, приета с ПМС № 105 от 2011 г. (ДВ, бр. 35 от 2011 г.);

в) да прилагат научно обосновани методики за проследяване на динамиката в развитието на физическите качества на младите спортисти и да анализират състоянието на специфичните показатели за вида спорт в различните периоди на учебно-тренировъчния процес;

г) да планират, провеждат, контролират и отчитат подготовката на спортистите във взаимодействие със специалистите от медицинските и научно-приложни звена;

д) да изготвят състезателни стратегии и тактики, да подготвят и мотивират спортистите за участие в състезания, да анализират и оценяват тяхното представяне;

е) да осигуряват безопасността на спортистите при практикуване на съответния спорт;

ж) да ползват спортни обекти и съоръжения с осигурени безопасни условия за здравето на спортистите;

з) да поддържат и повишават своята професионална квалификация чрез самоподготовка и участие в курсове, семинари и други форми на обучение, да изучават и внедряват в практиката научните достижения в областта на спорта;

и) да проявяват етичност, справедливост, уважение към спортистите и своите колеги и непримиримост към неспортсменски постъпки и прояви;

к) да изпълняват и други функции, свързани с длъжността или поставени от управителните органи на спортните федерации и спортните клубове задачи.

Чл. 11. (Изм. – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) (1) Плановете на спортно-педагогическите кадри за подготовка на спортистите в спортните клубове се утвърждават от техните управителни органи.

(2) Плановете на спортно-педагогическите кадри за подготовка на спортистите в националните отбори се одобряват от треньорските съвети към спортните федерации и се утвърждават от техните управителни органи.

(3) Спортно-педагогическите кадри са длъжни да спазват действащите в областта на физическото възпитание и спорта нормативни актове.

Раздел IV

Национален регистър на спортно-педагогическите кадри

Чл. 12. (Доп. – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) Спортните федерации и националните спортни организации водят регистри на спортно-педагогическите кадри, заемащи длъжностите по чл. 3, във федерациите и/или в спортните клубове - техни членове.

Чл. 13. (Изм. и доп. – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) Физическите лица, които предоставят спортни услуги, се вписват в регистрите на спортните федерации, администриращи съответния вид спорт или националните спортни организации.

Чл. 14. (1) (Предишен текст на чл. 14, изм. – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) Спортните федерации извършват оценка на вписаните в регистрите им спортно-педагогически кадри на всеки 2 години по разработена от федерацията наредба, съобразена със следните критерии за оценка:

1. спечелени медали и призови класирания от олимпийски игри, световни и европейски първенства за мъже, жени, юноши и девойки;

2. подобрени олимпийски, световни и европейски рекорди за мъже, жени, юноши и девойки;

3. подготвени спортисти за националните отбори по възрастови групи;

4. призови класирания в държавните първенства;

5. подобрени републикански рекорди за мъже, жени, юноши и девойки;

6. изпълнение на структурните модели и единните програми на спортните федерации;

7. подготвени и приети деца в спортните училища;

8. ефективност на учебно-тренировъчния и възстановителен процес, измерена с динамиката на развитие на качествата и уменията на спортистите;

9. професионални знания, творчески възможности, научни интереси, разработки и публикации, предаване на опит, участие във формите за повишаване на квалификацията и др.

(2) (Нова – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) Многоспортовите федерации и националните спортни организации могат да съставят критерии за оценка на спортно-педагогическите кадри, съобразени със специфичния им предмет на дейност.

Чл. 15. (Изм. – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) Министерство на младежта и спорта води Национален регистър на спортно-педагогическите кадри, извършващи учебно-тренировъчна и спортно-състезателна дейност и предоставящи спортни услуги в системата на физическото възпитание и спорта.

Чл. 16. На вписване в Националния регистър на спортно-педагогическите кадри подлежат следните данни:

1. наименование на вида спорт;
2. (доп. – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) име, презиме, фамилия и година на раждане на лицата по чл. 3;
3. (изм. – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) месторабота в областта на спорта – адрес и телефон на спортната организация;
4. заемана длъжност;
5. (изм. – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) завършено образование, година на завършване, специалност, придобита образователно-квалификационна степен;
6. трудов стаж по специалността и професионален опит;
7. завършени курсове и следдипломни квалификации;
8. получени звания и награди.

Чл. 16. На вписване в Националния регистър на спортно-педагогическите кадри подлежат следните данни:

1. наименование на вида спорт;
2. (доп. – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) име, презиме, фамилия и година на раждане на лицата по чл. 3;
3. месторабота - адрес и телефон на организацията;
4. заемана длъжност;

5. завършено училище, година на завършването му, специалност, придобита образователно-квалификационна степен;

6. трудов стаж по специалността и професионален опит;

7. завършени курсове и следдипломни квалификации;

8. получени звания и награди.

Чл. 17. (Изм. – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) Спортните федерации предоставят на Министерство на младежта и спорта данните по чл. 16 за вписване в Националния регистър на спортно-педагогическите кадри, както и настъпилите промени в тях в 10-дневен срок от възникване на обстоятелството или неговата промяна.

Чл. 18. (Изм. – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) Спортно-педагогически кадри, които не са вписани в Националния регистър на спортно-педагогическите кадри, воден от Министерство на младежта и спорта, нямат право да извършват учебно-тренировъчна и спортно-състезателна дейност и да заемат длъжностите, посочени в чл. 3.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Спортно-педагогически кадри, придобили професионална квалификация по определен вид спорт, могат да заемат длъжностите по чл. 3 в сходни видове спорт, за които няма предвидена специалност в съответните училища или професионална квалификация, съгласно изискванията на Закона за професионалното образование и обучение.

§ 2. Длъжностите, посочени в чл. 3, свързани със спортове, дисциплините на които представляват отделен вид спорт, могат да бъдат заемани и от спортно-педагогически кадри, които притежават професионална квалификация по един от тези видове спорт.

§ 3. Дипломите за завършено образование в чуждестранни училища се признават съгласно условията на Наредбата за държавните изисквания за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища, приета с ПМС № 168 от 2000 г. (обн., ДВ, бр. 69 от 2000 г.; изм., бр. 25 и 79 от 2009 г. и бр. 59 от 2010 г.).

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 4. (Изм. – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) В 12-месечен срок след влизането в сила на тази наредба спортните федерации създават регистри на спортно-педагогическите кадри и в указаните в чл. 17 срокове подават данните, подлежащи на вписване в Националния регистър на спортно-педагогическите кадри, воден от Министерство на младежта и спорта.

§ 5. Спортно-педагогическите кадри, които към влизане в сила на тази наредба

заемат длъжности, за които не отговарят на минималните изисквания, предвидени в раздел II, са длъжни да приведат професионалната си правоспособност и квалификация в съответствие с изискванията на заеманата от тях длъжност в 12-месечен срок от влизане в сила на тази наредба.

§ 6. (Нов – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) При провеждане на избор за длъжността "главен треньор" изискванията на чл. 8, ал. 1, т. 1 могат да не се прилагат, в случай че лицето има завършено висше образование със степен "бакалавър" – "треньор по спорт", и завоювани медали като спортист или треньор от Олимпийски игри, световни или европейски първенства.

§ 7. (Предишен § 6 – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) Към влизане в сила на тази наредба спортно-педагогическите кадри, навършили 45-годишна възраст, запазват длъжностите, които заемат.

§ 8. (Предишен § 7 – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) Физическите лица, които към момента на влизане в сила на тази наредба извършват спортни услуги, са длъжни да подадат необходимите документи относно подлежащите на вписване данни в регистрите на спортните федерации, администриращи съответния вид спорт, в срок до 6 месеца от влизането в сила на тази наредба.

§ 9. (Нов – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) Лицензираните спортни организации са длъжни да приведат регистрите си в съответствие с извършените изменения в тази наредба в тримесечен срок от влизането в сила на промените.

§ 10. (Предишен § 8 – ДВ, бр. 38 от 2014 г.) Тази наредба се издава на основание [чл. 6, ал. 3 от Закона за физическото възпитание и спорта](#).